

RÈN LUYỆN KỸ NĂNG LÀM VIỆC NHÓM THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG THUYẾT TRÌNH

TRONG GIỜ HỌC NGOẠI NGỮ CHO HỌC VIÊN

ĐÀO TẠO SĨ QUAN CẤP PHÂN ĐỘI

Trung tá, TS. TRẦN THỊ MINH THỰC¹

¹ Học viện Khoa học Quân sự ✉ minhthuc_1999@yahoo.fr

Ngày nhận: 26/10/2016; Ngày hoàn thiện: 19/11/2016; Ngày duyệt đăng: 30/11/2016

Phản biện khoa học: ThS. TRỊNH THỊ XOAN, ThS. BÙI PHƯƠNG LAN

TÓM TẮT

Kỹ năng làm việc nhóm là một trong những kỹ năng mềm cơ bản mà mỗi học viên trong các học viện, nhà trường quân đội cần được trang bị. Trong quá trình giảng dạy ngoại ngữ, chúng tôi nhận thấy nhiều học viên chưa nhận thức được vai trò, tầm quan trọng của kỹ năng làm việc nhóm trong học tập cũng như trong công tác sau này. Bài viết tập trung làm rõ những yêu cầu đối với học viên khi tham gia thực hiện bài tập nhóm dưới dạng bài thuyết trình trong giờ học ngoại ngữ và đề xuất một số biện pháp giảng dạy và rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm.

Từ khóa: đánh giá, hoạt động thuyết trình, kỹ năng làm việc nhóm, ngoại ngữ, nội dung biện pháp, yêu cầu.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Thuyết trình là "trình bày bằng lời trước nhiều người về một vấn đề nào đó nhằm cung cấp thông tin hoặc thuyết phục, gây ảnh hưởng đến người nghe" (Dương Thị Liễu, 2011, tr.7). Đó là một trong những kỹ năng mềm cơ bản và quan trọng không thể thiếu đối với mỗi học viên, sinh viên trong các trường đại học. Có được bài thuyết trình thành công trước lớp sẽ giúp người học rèn luyện được khả năng trình bày trước đông người và phát triển được kỹ năng giao tiếp. Tuy nhiên, một điều tra của chúng tôi về việc rèn luyện kỹ năng mềm cho học viên tại một số học viện, nhà trường trong Quân đội đã cho thấy nhiều học viên

còn thiếu và yếu các kỹ năng mềm, đặc biệt là kỹ năng thuyết trình.

Trong giờ học ngoại ngữ, hoạt động thuyết trình là hoạt động do giáo viên tổ chức nhằm yêu cầu người học sử dụng khả năng giao tiếp để trình bày một vấn đề nào đó bằng tiếng nước ngoài trước lớp. Hoạt động thuyết trình có thể được tổ chức dưới dạng bài tập nhóm hay cá nhân, tùy nhiên hình thức nhóm được giảng viên ưu tiên sử dụng trong quá trình dạy học.

Theo nghiên cứu của các nhà giáo học pháp, thực hiện một bài thuyết trình bằng ngoại ngữ có thể giúp học viên rèn luyện được các kỹ năng mềm khác, đặc biệt là các kỹ năng sau: kỹ năng giao tiếp, kỹ năng làm

16

KHOA HỌC NGOẠI NGỮ QUÂN SỰ

Số 4 - 11/2016

việc nhóm, kỹ năng giải quyết vấn đề và kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin. Và ở mỗi kỹ năng đó lại có thể rèn được các kỹ năng mềm khác, do mỗi một kỹ năng không thể tồn tại độc lập mà có sự tác động qua lại lẫn nhau. Trong khuôn khổ bài viết này, chúng tôi đi sâu nghiên cứu và đưa ra một vài biện pháp rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm thông qua hoạt động thuyết trình trong giờ ngoại ngữ cho học viên đào tạo sỹ quan cấp phân đội trong các học viện, nhà trường Quân đội.

Như chúng ta đã biết, làm việc theo nhóm là phương pháp học tập, trong đó các thành viên cùng phối hợp chặt chẽ với nhau để giải quyết một nội dung học tập cụ thể nhằm hướng đến một mục tiêu chung; sản phẩm của nhóm là sản phẩm trí tuệ tập thể.

Trong bài viết của mình, Susan Verner (2015) cho rằng: *"Group work is just a natural part of language class. But group work is more than just a convenient activity for a language classroom. In fact, students receive many benefits from working in groups and pursue language fluency. Group work aids their language learning in many ways even when they may not realize what is happening"* (Làm việc theo nhóm chỉ là một phần tự nhiên của lớp học ngoại ngữ. Nhưng làm việc theo nhóm không chỉ là một hoạt động thuận tiện cho lớp học ngoại ngữ. Thực ra, người học nhận được nhiều lợi ích từ việc làm việc theo nhóm và tăng cường sử dụng thành thạo thứ tiếng đó. Làm việc theo nhóm hỗ trợ việc học ngoại ngữ bằng nhiều cách mà thậm chí người học còn không nhận ra những cách đó).

Học tập theo nhóm không những đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp học tập mà còn rất có ý nghĩa đối với việc tự học của từng học viên. Barbara Gross (1993, tr.147) cho rằng: *"Regardless of the subject matter, students working in small groups tend to learn more of what is taught and retain it longer than when the same content is presented in other instructional formats."* (Cho dù nội dung môn học như thế nào thì sinh viên làm việc theo từng nhóm nhỏ cũng có xu hướng học được nhiều hơn và nhớ lâu hơn so với các hình thức dạy học khác).

2. VAI TRÒ CỦA KỸ NĂNG LÀM VIỆC NHÓM

Các nhà giáo dục pháp đều thống nhất rằng bài tập nhóm dưới dạng bài thuyết trình bằng ngoại ngữ

sẽ đem lại rất nhiều lợi ích nếu được tổ chức và điều khiển một cách hợp lý, khoa học. Cụ thể :

- Tăng cường, củng cố và phát triển khả năng giao tiếp bằng ngoại ngữ do có sự trao đổi với các thành viên trong nhóm.

- Góp phần xây dựng tinh thần đồng đội, mối quan hệ tương hỗ giữa các thành viên trong nhóm đồng thời tạo nên sự gắn kết trong nhóm nhằm hướng đến một mục tiêu chung. Trong quá trình làm việc nhóm, các mâu thuẫn sẽ nảy sinh đòi hỏi sự cố gắng của mỗi cá nhân cùng trí tuệ tập thể để giải quyết vấn đề.

- Đáp ứng nhu cầu học tập cá nhân, phù hợp với phương pháp giảng dạy hướng tới người học; khuyến khích tính độc lập tự chủ trong học tập. Ở giai đoạn chuẩn bị, nếu bài thuyết trình cá nhân mang đến rất ít cơ hội cho người học trao đổi với nhau thì bài thuyết trình theo nhóm mọi thành viên được tự do trình bày quan điểm của mình về chủ đề thảo luận, từ đó phát triển tư duy độc lập và trao đổi lẫn nhau trong nhóm.

- Luôn có sự bàn bạc, tranh luận để tìm ra nội dung chính của bài dựa trên những nguồn thông tin mà mọi thành viên trong nhóm tìm hiểu. Vì vậy sản phẩm của nhóm là sản phẩm của trí tuệ tập thể, tập hợp sự sáng tạo của nhiều người nên rất phong phú, đa dạng và giàu tính sáng tạo. Từ đó giúp các thành viên hiểu và nhớ kiến thức lâu hơn.

- Tăng khả năng hòa nhập, có thêm tinh thần học hỏi, biết lắng nghe người khác cũng như khả năng phản biện thông qua phần trình bày của mình và sự phản hồi của những người xung quanh.

- Tạo cơ hội cho mọi thành viên rèn luyện các kỹ năng như: kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng thuyết trình, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng tổ chức, kỹ năng giải quyết vấn đề... Đây là những kỹ năng rất quan trọng, là tiền đề để học viên biết cách làm việc trong môi trường tập thể.

Tuy nhiên, nếu sử dụng phương pháp học tập theo nhóm không đúng cách, không phù hợp với nội dung và thiếu kỹ năng thực hiện thì có thể chỉ mang tính hình thức, gây mất nhiều thời gian, sản phẩm không mang tính tập thể, các cá nhân thiếu tích cực sẽ ỷ lại, trông chờ vào những người năng nổ, nhiệt tình...

❖ PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY

3. YÊU CẦU CỦA KỸ NĂNG LÀM VIỆC NHÓM

Đối với học viên, để đem lại hiệu quả cao cho bài tập nhóm dưới dạng bài tập thuyết trình, mỗi thành viên phải đảm bảo được các yêu cầu sau :

- Tạo sự đồng thuận: Các buổi họp nhóm là cách thức hiệu quả để xây dựng tinh thần đồng đội và thói quen làm việc theo nhóm ngay từ lúc đầu mới lập nhóm. Để tạo sự đồng thuận, các vấn đề liên quan đến bài thuyết trình cần đem ra bàn bạc và đi đến thống nhất dựa trên sự nhất trí của các thành viên.

- Chia sẻ và hợp tác với tinh thần đồng đội: Đây là một nguyên tắc quan trọng trong học tập nhóm. Vì học tập theo nhóm là sự tham gia của nhiều thành viên nhằm hướng tới mục tiêu chung trong học tập nên sự hợp tác và chia sẻ là không thể thiếu. Hơn nữa nếu làm việc đơn lẻ sẽ khó thực hiện tốt nhiệm vụ chung vì mỗi người chỉ mạnh về một khía cạnh nào đó của công việc chung. Vì thế hợp tác và chung sức sẽ tạo ra sức mạnh tập thể.

- Tôn trọng: Đây là một nguyên tắc rất quan trọng trong học tập nhóm. Bởi vì nhóm là một tập thể và tập thể đó chỉ có thể tồn tại khi có sự tôn trọng lẫn nhau giữa các thành viên, tôn trọng nội quy của nhóm, từ đó xây dựng một bầu không khí cởi mở, thân thiện trong nhóm. Sự tôn trọng thể hiện ở sự chấp hành nội quy nhóm, chú ý lắng nghe khi người khác phát biểu ý kiến, tạo cơ hội và khuyến khích mọi người chia sẻ, ghi nhận, đánh giá đúng sự đóng góp của các thành viên.

- Phát huy tốt vai trò của trưởng nhóm: Mỗi nhóm đều cần một nhóm trưởng giữ vai trò là người tổ chức và điều hành hoạt động của nhóm, là “cầu nối” giữa nhóm và phần còn lại của tổ chức, là người phát ngôn cho nhóm. Trưởng nhóm là người duy trì sự thực hiện mục tiêu và giữ cho mọi người đi đúng hướng, đem nguồn lực về cho nhóm khi cần thiết, khuyến khích mọi người và gỡ rối cho nhóm khi gặp vấn đề nan giải.

- Phân công nhiệm vụ rõ ràng, hợp lý: Phân công nhiệm vụ là một việc làm không thể thiếu khi học tập theo nhóm. Khi phân công phải chú trọng phân công phù hợp với năng lực của từng thành viên vì mỗi cá nhân sẽ cống hiến hết mình nếu họ được đánh giá đúng năng lực, sử dụng đúng và được tin tưởng. Sự phân công rõ ràng trách nhiệm của từng thành viên sẽ là yếu tố quan trọng tạo nên thành công cho nhóm.

Theo Aude Lauriaux, để phát huy được hiệu quả của bài thuyết trình bằng ngoại ngữ và đảm bảo mỗi học viên đều được trình bày trước lớp, giáo viên nên để học viên tự chọn thành viên cho nhóm của mình và mỗi nhóm không nên quá 4 người.

Như chúng tôi đã phân tích ở trên, thực hiện bài tập nhóm dưới dạng bài thuyết trình bằng ngoại ngữ, ngoài việc nâng cao khả năng thực hành tiếng, học viên có thể được rèn luyện nhiều kỹ năng mềm khác và giúp học viên mạnh dạn, tự tin, có trách nhiệm hơn; tăng cường sự gắn kết các thành viên trong lớp, giúp học viên thu nhận và nắm vững kiến thức nhiều hơn so với làm bài thuyết trình cá nhân trong giờ ngoại ngữ. Tuy nhiên, trong quá trình giảng dạy, chúng tôi nhận thấy khá nhiều học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội không nhận thức được vai trò và ý nghĩa của phương pháp làm việc theo nhóm trong các giờ học ngoại ngữ nói chung và cho các bài thuyết trình nói riêng. Thực tế cho thấy, hiệu quả của hoạt động nhóm trong các bài thuyết trình bằng ngoại ngữ chưa cao, phần lớn hoạt động còn mang tính hình thức, chú trọng đến việc có sản phẩm để nộp cho giáo viên mà ít chú trọng đến quá trình hợp tác để tạo ra một bài thuyết trình hoàn hảo. Nhiều học viên còn thiếu kỹ năng làm việc nhóm và ý thức tham gia đóng góp ý kiến cho nội dung bài thuyết trình chưa cao, một số học viên còn mang tâm lý trông chờ, ỷ lại vào các bạn khác, giỏi của nhóm. Nhiều nhóm trưởng chưa phát huy hết vai trò của mình, còn thiếu kinh nghiệm trong điều hành và quản lý hoạt động của nhóm...

4. BIỆN PHÁP RÈN LUYỆN KỸ NĂNG LÀM VIỆC NHÓM

Để khắc phục tình trạng như hiện nay, chúng tôi xin đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả của việc thực hiện các bài tập nhóm dưới dạng bài thuyết trình bằng ngoại ngữ theo nhóm của học viên đào tạo sĩ quan cấp phân đội Học viện, Nhà trường Quân đội :

4.1. Đối với giảng viên

Thường xuyên tự trau dồi kiến thức chuyên môn và kiến thức liên quan đến làm việc nhóm để đáp ứng nhu cầu nhiều hơn cầu học tập ngày càng cao của học viên.

Xây dựng các bài tập thuyết trình bằng ngoại ngữ theo nhóm phong phú và đa dạng với chủ đề phù

18

KHOA HỌC NGOẠI NGỮ QUÂN SỰ

Số 4 - 11/2016

hợp với lứa tuổi và trình độ của học viên để tạo hứng thú cho học viên làm bài tập.

Tạo cho học viên cơ hội cộng tác và làm việc theo nhóm, giúp họ làm quen với việc hợp tác, việc tôn trọng quan điểm của nhau, biết cách thoả thuận để đạt được mục đích chung của bài thuyết trình bằng ngoại ngữ. Khi thuyết trình đảm bảo mỗi thành viên đều được trình bày phần của mình trước lớp.

Trước khi giao bài thuyết trình cho học viên, giảng viên hướng dẫn các nguyên tắc làm việc theo nhóm cho học viên: Chia sẻ thông tin và tài liệu; thống nhất về phương thức thực hiện; tôn trọng và khích lệ nhau; cộng tác chứ không cạnh tranh.

Giảng viên phổ biến cho trưởng các nhóm về nhiệm vụ và cách thức để thực hiện công việc trong từng giai đoạn của bài thuyết trình.

Giảng viên phổ biến cách thức và nội dung sinh hoạt nhóm cho học viên. Trong mỗi buổi sinh hoạt nhóm, phân công công việc cụ thể cho từng thành viên của nhóm theo từng giai đoạn, đánh giá công việc của giai đoạn trước, những việc đã làm được và những việc chưa làm được; xác định, nội dung công việc cho giai đoạn sau; phân công người kiểm soát tiến trình thực hiện; xây dựng được cách thức phối hợp giữa các học viên.

4.2. Đối với học viên

4.2.1. Nâng cao nhận thức về làm việc nhóm cho học viên thông qua các bài thuyết trình bằng ngoại ngữ theo nhóm

Thông qua bài thuyết trình bằng ngoại ngữ theo nhóm, giảng viên cung cấp cho học viên cơ sở lý luận về cách làm việc nhóm. Từ đó học viên có những hiểu biết đúng đắn và toàn diện về học nhóm. Điều này sẽ định hướng tốt cho những hoạt động học tập của học viên.

Việc nâng cao nhận thức về làm việc nhóm cho học viên cần tập trung vào những nội dung cơ bản sau: vai trò, ý nghĩa của việc làm bài thuyết trình theo nhóm; đặc điểm của việc học nhóm trong bài thuyết trình; nguyên tắc của học nhóm; các kỹ năng cần thiết trong làm việc nhóm và phương pháp tiến hành làm việc nhóm.

Các biện pháp nhằm nâng cao kiến thức, kỹ năng học tập theo nhóm cho học viên:

- Ngoài việc tìm hiểu các thông tin liên quan đến chủ đề thuyết trình, học viên tích cực, chủ động tìm hiểu, trang bị các kiến thức về làm việc nhóm qua sách, báo, internet và các công trình nghiên cứu khoa học về học tập theo nhóm. Các công trình nghiên cứu khoa học là cung cấp từ cơ sở lý luận đến các giải pháp, biện pháp mang tính ứng dụng cao. Nếu học viên tiếp cận được với các sản phẩm nghiên cứu này có thể rút ngắn thời gian tìm kiếm và có thể tìm được những phương pháp làm việc phù hợp với bản thân và với nhóm của mình.

- Học viên thường xuyên chủ động trao đổi với giáo viên về các vấn đề liên quan đến làm việc theo nhóm.

- Mỗi tháng hoặc mỗi quý lớp học có thể tổ chức các buổi hội thảo, trao đổi kinh nghiệm về các chủ đề của bài thuyết trình bằng ngoại ngữ liên quan đến học tập nhóm có sự tham dự của giáo viên. Đây là cơ hội tốt để học viên thể hiện được những suy nghĩ, những hiểu biết, những quan điểm, những cách tiếp cận vấn đề và chia sẻ kinh nghiệm của bản thân giúp cho mỗi học viên có thể làm sáng rõ nhiều vấn đề, mở rộng tầm hiểu biết và học hỏi được nhiều kinh nghiệm. Giáo viên có thể can thiệp khi có những tranh luận giữa các học viên hoặc trả lời các câu hỏi, các thắc mắc của học viên liên quan đến thuyết trình theo nhóm mà tự các học viên không thể giải quyết được.

- Tích cực tham gia các câu lạc bộ ngoại ngữ của học viện, nhà trường. Điều này giúp học viên vừa nâng cao trình độ ngoại ngữ vừa cải thiện được kỹ năng làm việc.

4.2.2. Tăng cường rèn luyện các kỹ năng học tập theo nhóm thông qua hoạt động thuyết trình

Trong quá trình giảng dạy, chúng tôi nhận thấy nhiều học viên trong các học viện, nhà trường trong Quân đội còn thiếu và yếu về các kỹ năng học tập theo nhóm. Chính vì lý do này mà chúng tôi nhận thấy cần thiết phải xây dựng quy trình thực hiện các kỹ năng làm việc nhóm cho một bài thuyết trình bằng ngoại ngữ một cách cụ thể, khoa học và logic nhằm giúp cho học viên có định hướng rèn luyện các kỹ năng. Điều này sẽ giúp học viên tiết kiệm được thời gian, công sức và nâng cao chất lượng hiệu quả của bài

❖ PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY

thuyết trình nói chung và hiệu quả của việc học tập nhóm nói riêng.

Để thực hiện tốt bài tập nhóm dưới dạng bài tập thuyết trình bằng ngoại ngữ, học viên cần xây dựng quy trình thực hiện các kỹ năng sau:

- Lập kế hoạch hoạt động nhóm: Các thành viên của nhóm phải xác định được mục tiêu, nhiệm vụ các công việc cần thực hiện đối với bài thuyết trình bằng ngoại ngữ và yêu cầu cần đạt được của mỗi công việc; xác định quỹ thời gian mà nhóm có được dựa trên quy định của giảng viên; phân phối thời gian cho mỗi công việc và sắp xếp thứ tự thực hiện và kiểm tra lại mức độ khả thi của kế hoạch.

- Phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong nhóm: Việc phân công nhiệm vụ phải rõ ràng, hợp lý và cần đảm bảo các yêu cầu sau: phân chia công việc của nhóm thành từng phần việc nhỏ, xác định yêu cầu đối với từng phần việc; giao việc cho từng thành viên trong nhóm dựa trên tinh thần tự giác, tự nguyện kết hợp với sự phân công, chỉ định của nhóm trưởng theo năng lực, sở trường của từng thành viên; các thành viên cam kết thực hiện nhiệm vụ.

- Thảo luận, trao đổi: Trong quá trình hoạt động nhóm, bao giờ cũng cần có sự trao đổi, bàn bạc, thảo luận. Tuy nhiên không phải học viên nào, nhóm học tập nào cũng thực hiện tốt kỹ năng này. Để việc thảo luận, trao đổi cho bài thuyết trình đạt hiệu quả, trước khi thảo luận, nhóm trưởng và các thành viên phải chuẩn bị kỹ nội dung thảo luận và phần việc đã được giao. Bắt đầu cuộc thảo luận, các thành viên cần ghi lại khái quát các vấn đề cần thảo luận. Trong khi thảo luận, các thành viên cần phải bám sát trọng tâm vấn đề đang cần bàn bạc, thảo luận; trình bày ý kiến rõ ràng, ngắn gọn. Đồng thời, mỗi người cần biết lắng nghe, nhận xét, bổ sung ý kiến cho các thành viên khác, đặt lại câu hỏi nếu thấy chưa rõ hoặc cần đi sâu thêm. Các cá nhân phải biết đưa ra những lý lẽ có căn cứ khoa học, xác đáng để bảo vệ ý kiến của mình; khuyến khích các bạn khác tranh luận, chỉnh sửa sản phẩm của mình. Người nhóm trưởng cần tóm tắt ý kiến thảo luận của nhóm để đi đến kết luận chung cần thiết.

- Chia sẻ trách nhiệm: Mỗi thành viên đều phải có trách nhiệm với kết quả chung của nhóm, không chỉ đặt lên vai một người (nhóm trưởng, hoặc chỉ

một vài bạn có năng lực tốt ở trong nhóm). Điều này được biểu hiện bằng những hành động như: san sẻ công việc, tự nhận một phần công việc của nhóm và cố gắng hoàn thành tốt; tích cực trao đổi, thảo luận, nghiên cứu nhằm đưa đến một sản phẩm cuối cùng tốt nhất có thể của cả nhóm.

- Chia sẻ thông tin: đây là một kỹ năng cần thiết, có ảnh hưởng rất lớn tới hiệu quả của học tập theo nhóm, bởi đã là một nhóm học tập thì các thành viên trong nhóm sẽ phụ thuộc vào thông tin của nhau để thực hiện phần việc của mình cũng như hoàn thành mục tiêu chung của nhóm. Vì vậy, khi có bất cứ một thông tin, một ý tưởng gì, mỗi thành viên đều cần chia sẻ với các thành viên khác. Việc chia sẻ thông tin có thể được thực hiện bằng các cách: trực tiếp trao đổi, chia sẻ phần tài liệu sưu tầm được hoặc phần ghi chép của cá nhân.

- Giải quyết xung đột: Khi có xung đột xảy ra, các thành viên trong nhóm cần phải lắng nghe, tìm ra nguyên nhân của xung đột và giải quyết một cách triệt để. Trong khi giải quyết xung đột cần tuân thủ theo các nguyên tắc: “Tiên trách kỷ, hậu trách nhân”; Không cần nhằn, nói dài và cố chấp; Không hung dữ, áp chế hoặc làm mất mặt người khác; Không cố dành phần thắng; Cố gắng hiểu quan điểm của người khác; Không nhắc lại chuyện cũ, chỉ giải quyết xung đột hiện tại; Lắng nghe người khác; Cố gắng bình tĩnh, kiềm chế cảm xúc.

4.2.3. Phát huy vai trò của cán bộ lớp và trưởng nhóm thuyết trình

Phát huy vai trò của cán bộ lớp và nhóm trưởng nhằm giúp cho việc thiết kế nhóm, quản lý điều hành hoạt động nhóm khoa học, hiệu quả.

- Phát huy vai trò của cán bộ lớp: Khi giao bài tập nhóm cho học viên, giáo viên dựa vào ý kiến tham mưu của cán bộ lớp để điều chỉnh thành viên của nhóm trên cơ sở nhóm do học viên tự lựa chọn, tham gia tự quản các buổi họp nhóm trên lớp. Vì vậy, cán bộ lớp cần phát huy hết vai trò của mình trong việc tham gia điều chỉnh nhóm học tập và hỗ trợ các nhóm trong thực hiện bài thuyết trình nhóm khi cần thiết.

- Phát huy vai trò của nhóm trưởng: Để nhóm hoạt động có hiệu quả, trước tiên phải bầu nhóm trưởng, nên chọn một học viên có năng lực, năng động, linh

hoạt. Nhóm trưởng cần ý thức rõ vai trò, quyền hạn và nhiệm vụ của mình, có tinh thần trách nhiệm với công việc, với nhóm của mình và thường xuyên tự trang bị kiến thức và rèn luyện các kỹ năng học tập theo nhóm cho bản thân. Để định hướng cho nhóm hoạt động và đảm bảo sự chủ động cho nhóm cũng như của các thành viên trong nhóm, nhóm trưởng phải lên kế hoạch hoạt động cụ thể cho nhóm và thông qua kế hoạch trong nhóm để tất cả mọi thành viên có trách nhiệm thực hiện theo kế hoạch. Nhóm trưởng không nên ôm đồm công việc, tạo tâm lý ỷ lại, dựa dẫm của các thành viên. Nhóm trưởng phải thường xuyên kiểm tra tiến độ thực hiện bài thuyết trình của các thành viên trong nhóm, hỗ trợ các thành viên khi cần thiết. Đồng thời nhóm trưởng cũng là người chịu trách nhiệm liên kết các thành viên trong nhóm, tạo bầu không khí làm việc nhóm đoàn kết, hợp tác và thân thiện.

5. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ LÀM VIỆC NHÓM

Để việc đánh giá kết quả hoạt động của nhóm được chính xác, công bằng và minh bạch, cần thực hiện đánh giá qua nhiều khâu, nhiều phần. Ngoài phần đánh giá của giảng viên nên có cả phần tự đánh giá của từng thành viên trong nhóm.

5.1. Đánh giá của giảng viên

Trong phần đánh giá bài thuyết trình, giảng viên cần có phần đánh giá kết quả hoạt động nhóm một cách rõ ràng, chính xác, công khai. Giảng viên cần tiến hành đánh giá bài thuyết trình nhóm khi học viên hoàn thành việc trình bày trước lớp và đánh giá cụ thể từng ưu - nhược điểm của từng nhóm rồi đưa ra kết luận chung về bài tập thuyết trình theo nhóm để học viên lĩnh hội. Đồng thời giảng viên cũng cần đánh giá hiệu quả của từng thành viên trong quá trình triển khai bài thuyết trình bằng ngoại ngữ. Điều này giúp học viên nắm vững hơn kiến thức đồng thời biết được ưu, nhược điểm của mình, tạo động lực để tất cả các thành viên đều phải thực hiện nhiệm vụ đã được phân công. Chúng tôi đề xuất cách tính điểm cho hoạt động nhóm của bài thuyết trình như sau:

Cách 1: Giảng viên cho điểm từng học viên, căn cứ vào thái độ và kết quả công việc được giao và bảng đánh giá công việc của từng thành viên trong nhóm (đã được nhóm trưởng thông qua trong nhóm).

Cách 2: Học viên tự đánh giá và xác định điểm của từng thành viên. Để có điểm của cá nhân, mỗi thành viên trong nhóm sẽ tự đánh giá cho điểm bản thân và các thành viên trong nhóm. Căn cứ trên tổng số điểm của các thành viên, nhóm trưởng sẽ đưa ra kết quả cuối cùng của từng thành viên. Điểm cuối cùng của từng cá nhân là điểm trung bình cộng của điểm cá nhân và điểm của giáo viên đã được nhân đôi.

Cách 3: Học viên tự đánh giá và xác định điểm cá nhân (như cách 2). Giảng viên lấy đó làm căn cứ tham khảo để chấm điểm cho từng thành viên của nhóm.

5.2. Học viên tự đánh giá kết quả làm việc nhóm

Tự kiểm tra, đánh giá hoạt động nhóm: được thể hiện thành các bước cơ bản như: Xác định các tiêu chuẩn để đánh giá hoạt động của nhóm. Chẳng hạn: có chuẩn bị tài liệu cần thiết trước các buổi họp nhóm, phát biểu ý kiến thảo luận, chia sẻ, đóng góp, bổ sung cho các thành viên khác, chấp hành nghiêm túc nội quy của nhóm... ; Tiến hành đánh giá: nhóm trưởng cũng như các thành viên khác trong nhóm cần ngồi lại với nhau để tổng kết xem nhóm cũng như từng thành viên trong nhóm đã tiến hành hoạt động nhóm như thế nào, tiến độ thực hiện các công việc ra sao, ý thức tham gia của các thành viên cũng như việc chấp hành nội quy của nhóm như thế nào...; Đánh giá kết quả thu được so với tiêu chuẩn đã được đưa ra. Đối chiếu kết quả thu được so với chuẩn để xem cả nhóm cũng như từng thành viên trong khi hoạt động nhóm mạnh ở điểm gì (chẳng hạn như các thành viên đều tích cực phát biểu ý kiến, trao đổi, thảo luận...), còn hạn chế

ở điểm gì (chẳng hạn như một số thành viên còn vi phạm nội quy của nhóm, muộn giờ họp...), xác định xem những gì đã thực hiện tốt, chưa tốt, không tốt, không phù hợp; Điều chỉnh: bao gồm các hình thức: khuyến khích, phát huy những mặt tốt, uốn nắn, sửa chữa những mặt chưa tốt, còn thiếu sót, và xử lý những vi phạm. Hoạt động đánh giá này cần được diễn ra thường xuyên, có sự tham gia của tất cả các thành viên, đặc biệt là người trưởng nhóm, kết quả cuối cùng phải được thông báo với tất cả các thành viên trong nhóm. Nhóm trưởng tổng hợp nhận xét đánh giá của từng thành viên và nộp cho giáo viên. Nếu có yêu cầu của giáo viên, nhóm sẽ phải tự chấm điểm cá nhân cho mỗi thành viên (theo hướng dẫn của giáo viên).

❖ PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY

6. KẾT LUẬN

Trên đây là một số yêu cầu và nội dung biện pháp nhằm rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm thông qua hoạt động thuyết trình trong giờ học ngoại ngữ mà chúng tôi đã áp dụng cho học viên đào tạo sỹ quan cấp phân đội tại Học viện Khoa học Quân sự và bước đầu đạt được những kết quả đáng khích lệ. Hy vọng, đây là sẽ là những gợi ý cho giáo viên và học viên trong việc giảng dạy và rèn luyện các kỹ năng mềm cơ bản đặc biệt là kỹ năng làm việc nhóm tại các học viện, nhà trường trong Quân đội./.

Tài liệu tham khảo:

1. Trần Văn Ba và cộng sự (2011), *Học tập theo nhóm trong sinh viên khoa Quản lý, Học viện Quản lý giáo dục: thực trạng và giải pháp*, Đề tài NCKH cấp trường, Học viện Quản lý Giáo dục.
2. Dương Thị Liễu (2011), *Kỹ năng thuyết trình*, NXB ĐH Kinh tế quốc dân.
3. Aude Lauriaux (2016), Comment bien travailler en groupe dans une classe de langue, *Le français dans le monde*, No 384/2015, P57- 63.
4. Barbara Gross Davis (1993), *Tools for Teaching*, Handbook, United States, tr147.
5. Jenifer Gibb (2004), *Generic skills in vocational education and training*, National Centre for Vocation Education Recherche Lt.
6. Susan Verner (2015), Top 10 benefits of group work for ESL class, *Busy teacher*, No 12/2015, P34 - 40.

DEVELOPING TEAMWORK SKILLS FOR MILITARY CADETS THROUGH PRESENTATION ACTIVITIES DURING FOREIGN LANGUAGE LESSONS

TRAN THI MINH THUC

Abstract: Teamwork skill is one of important soft skills which need to be equipped to each student in the military institutes and universities. In foreign language teaching, we recognized that many students have been not aware of role and importance of teamwork skill in learning as well as in working in the future. This article focuses on requirements with students when doing a group presentation in the foreign language session. Meanwhile, the article also recommends several methods of teaching and training teamwork skill.

Keywords: *assessment, presentation activity, teamwork skill, foreign language, method contents, requirement.*

|